

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ireneusz Lejczak (spr.)

Sędziowie: Izabela Głowacka-Damaszko

Irena Różańska-Dorosz

Protokolant: Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2019 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy S. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji S. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 14 marca 2019 r. sygn. akt VII U 487/18

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 25 czerwca 2018 roku w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. S. prawo do emerytury pomostowej od dnia 2 lipca 2018 roku,

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 30 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawcy S. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 25 czerwca 2018 r., w której odmówiono mu prawa do emerytury pomostowej.

Apelacje od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżył go w całości i domagał się jego zmiany poprzez uwzględnienie okresów jego zatrudnienia: od 3 listopada 1980 r. do 31 grudnia 1998 r. oraz od 1 maja 2007 r. do 14 stycznia 2009 r. jako pracy w szczególnych warunkach, a w konsekwencji przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu apelacji wnioskodawca wskazał, że suma wszystkich jego okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych, przypadających przed datą 31 grudnia 1998 r. daje łącznie okres ok. 18 lat pracy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna i skutkuje wydaniem orzeczenia reformatoryjnego.

Na podstawie art. 387 § 2¹ k.p.c., uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie jego podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa, albowiem Sąd Apelacyjny nie przeprowadził postępowania dowodowego, ani nie zmienił ustaleń faktycznych Sądu I instancji, a w apelacji nie zgłoszono zarzutów dotyczących tych ustaleń.

Wprawdzie Sąd I instancji poczynił prawidłowe i wyczerpujące ustalenia faktyczne, które dawały podstawę do rozstrzygnięcia zawisłego sporu, jednak dokonana przez ten Sąd ocena prawna tych ustaleń nie zasługuje w całości na aprobatę Sądu odwoławczego. Zgodzić się należy za Sądem Okręgowym, że wnioskodawca wykazał wymagany przepisami 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. oraz że po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał on pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ww. ustawy, jednak wywiódł on nieuprawniony wniosek, jakoby praca ta, wykonywana po 31 grudnia 2008 r. nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu z uwagi na łączenie jej z innymi obowiązkami pracowniczymi, niespełniającymi wymagań z art. 3 ust. 1 i 3 ww. ustawy.

Spornym w sprawie pozostawało zatem, czy wnioskodawca S. S. spełnia warunki do przyznania mu prawa do emerytury pomostowej, a w szczególności to, czy w okresie od 1 maja 2007 r. do 14 stycznia 2009 r. praca w Zakładach (...) S.A. na stanowisku maszynisty ciepłowni i operatora kotłowni gazowej była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Stosownie do art. 4 wskazanej ustawy uprawnionym do emerytury pomostowej jest ubezpieczony urodzony po 31 grudnia 1948 r., legitymujący się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącym co najmniej 15 lat, który osiągnął wiek emerytalny wynoszący odpowiednio dla kobiet 55 lat, a dla mężczyzn 60 lat, legitymujący się okresem ubezpieczenia wynoszącym odpowiednio dla kobiet 20 lat zaś dla mężczyzn 25 lat, który przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej lub art. 32 i 33 ustawy emerytalno-rentowej, i który po 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy oraz rozwiązał stosunek pracy. Przypomnieć należy, że definiując w art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych prace w szczególnych warunkach ustawodawca przyjął, że są to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku. Wykaz tych prac określa załącznik nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych. Z kolei definiując pojęcie prac o szczególnym charakterze ustawodawca przyjął, że są to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się. Wykaz takich prac określa załącznik nr 2 do ustawy.

Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy, dokonując analizy zgromadzonych w sprawie dowodów, w tym dokumentów pracowniczych, a także zeznań świadków: R. S. oraz I. I. (1) oraz wyjaśnień samego wnioskodawcy, doszedł do błędnego przekonania, jakoby wnioskodawca w okresie zatrudnienia od 1 maja 2007 r. do 14 stycznia 2009 r. w Zakładach (...) S.A. na stanowisku maszynisty ciepłowni i operatora kotłowni gazowej wykonywał inne prace (stanowisko łączone), co dyskwalifikuje możliwość uznania tego okresu – mimo że bezspornie praca na wyżej opisanym stanowisku spełnia przesłanki z załącznika nr 2 poz. 16 do ustawy o emeryturach pomostowych – jako okresu pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ww. ustawy, świadczoną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Błędne zatem było stanowisko Sądu I instancji, że ubezpieczony wykonywał równocześnie inne prace, które nie były związane z bezpośrednim sterowaniem blokami energetycznymi przy wytwarzaniu energii elektrycznej czy ciepłej. Szczegółowo poczynione przez ten Sąd ustalenia faktyczne co do zakresu obowiązków, świadczonych w tym okresie przez ubezpieczonego, wskazują na wniosek przeciwny. S. S. zajmował się w tym okresie obsługą stacji uzdatniania wody, wykonywał prace związane z badaniem wody, monitorowaniem temperatury na działach produkcyjnych i kontrolą ujęć wody. Do zakresu jego obowiązków należały także czynności związane z odszlamianiem i kontrolą dopływu wody zasilającej. W swoich wyjaśnieniach wskazał, że stacja uzdatniania wody służyła do dostarczania wody odpowiedniej jakości do wytwornic. Badał więc wodę co godzinę, przy ujęciu wody zajmował się także czyszczeniem filtrów, a czynności te wykonywał jednoosobowo. Podejmowane przez niego czynności były – wbrew stanowisku Sądu I instancji – immanentnie związane z pracą wykonywaną bezpośrednio przy sterowaniu blokami energetycznymi wytwarzającymi energię elektryczną lub ciepłą, gdyż dla zapewnienia prawidłowej pracy bloków energetycznych niezbędne okazywało się utrzymanie odpowiedniej jakości wody, wykorzystywanej w tym procesie oraz wykonywanie innych drobnych czynności, w tym choćby dokonywanie okresowych pomiarów jakości wody, odszlamianie zbiorników. Taki wniosek potwierdzają też konsekwentne wyjaśnienia samego wnioskodawcy, złożone na rozprawie apelacyjnej w dniu 12 września 2019 r., w których wskazywał on, że wszystkie obowiązki, które wykonywał po 31 grudnia 2008 r. związane były z wytwarzaniem pary wodnej, a dotyczyły w szczególności procesu uzdatniania wody. Podejmowane zaś przez niego dodatkowe czynności, które w uznaniu Sądu i instancji nie były związane bezpośrednio z pracą w warunkach szczególnych, w rzeczywistości były niezbędne do wykonywania tej pracy, gdyż woda w procesie obsługi kotła parowego musiała spełniać określone parametry, co należało kontrolować poprzez jej badanie, czy wykonywanie innych prac, w tym czyszczenie filtrów.

Rozstrzygając niniejszą sprawę Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko wnioskodawcy, iż posiada on wymagany okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i tym samym spełnił on wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury pomostowej.

Biorąc pod uwagę wyniki postępowania dowodowego Sąd Apelacyjny uznał, iż w dacie złożenia wniosku o emeryturę pomostową wnioskodawca spełniał wszystkie warunki do przyznania przedmiotowego świadczenia określone w art. 3 i 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Wnioskodawca legitymuje się bowiem ponad 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w dniu 31 grudnia 2008 r. legitymował się łącznie stażem pracy w tych warunkach w wymiarze ponad 15 lat.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję organu rentowego z dnia 25 czerwca 2018 r., przyznając wnioskodawcy prawo do emerytury pomostowej, począwszy od dnia 2 lipca 2018 r. tj. od daty ukończenia przez wnioskodawcę 60 roku życia .

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za podstawę ma art. 98 k.p.c., dlatego wnioskodawcy, jako stronie wygrywającej, przysługuje prawo do zwrotu kosztów postępowania. Jedynym kosztem, jako poniósł on w związku z wywiezionym środkiem zaskarżenia, była opłata od apelacji w kwocie 30 zł, o czym orzeczono w pkt. II wyroku.

Irena Różańska-Dorosz Ireneusz Lejczak Izabela Głowacka-Damaszko

R.S.